

EXPRESS

NIEDZIELNY ILUSTROWANY.

ROK V LÓDŹ, NIEDZIELA, 18 GRUDNIA 1927 ROKU. CENA NUMERU 20 GROSZY. NR. 50

Z rozpacz po stracie ukochanej młody tancerz dancinowy targnął się na życie.

Z Warszawy donoszą:
Na dworcu Głównym w sali pociągów odchodzących usiłował popełnić samobójstwo 31-letni artysta kabaretowy, Jan Spoczyński, zamieszkały przy ulicy Dobrej nr. 8-10.

Co skłoniło młodego człowieka do rozpaczliwego kroku?

Tęsknota za ukochaną, rozpacz po jej stracie.

Spoczyński, zawodowy tancerz na dancinгах w restauracjach, zakochał się przed trzema laty w swojej partnerce, p. Margot P.

Młodzi zamieszkałi razem jako sublokatorzy u p. Ziolkiewiczów przy ul. Dobrej nr. 8-10.

Pracowali w nocy. O północy wychodzili oboje na dancin do restauracji, gdzie w dymie, w oparach alkoholu tańczyli przy krzykliwych tonach muzyki do samego rana.

Wracali do domu o 5-ej, 6-ej, a nawet czasami o 7-ej rano.

Spoczyński w ostatnich czasach zaczął dużo pć, przyczem zachowaniem swoim dawał niejednokrotnie towarzyszece powód do zazdrości.

Oryginalny miał jednak sposób reagowania na wymówki. Brzęk tłuczonych talerzy i rzucanych o podłogę przedmiotów.

Poderżnął sobie gardło brzytwa.

Lódź, 18 grudnia.
Ubiegłej nocy w mieszkaniu własnym przy ulicy Pryncypalnej 25, targnął się na życie 19-letni Zygmunt Chorzeński. Młodzieniec poderżnął sobie brzytwa gardło. Pierwszej pomocy udzielili mu sąsiedzi, którzy wezwali pogotowie. Przy czyni rozpaczliwego kroku nie ustalono.

tów nierzadko dolatywał z za drzwi ich pokoju.

Wczoraj po powrocie do domu młodzi znów się pokłócili. Podniecony wódką Spoczyński zaczął bić swą towarzyszkę. Ta z krzykiem uciekła z pokoju i schroniła się u pp. Ziolkiewiczów.

— Dosyć mam tego traktowania... Bije mnie, jak psa... n. gdy dobrego słowa... wyjeżdżam...

Gdy Spoczyński wyszedł nad wieczorem z domu, p. Margot P. spakowała swoje rzeczy, pożegnała gospodarzy i opuściła mieszkanie.

Po powrocie młody tancerz dowiedział się o wszystkim.

Poprosił o atryment. Napisał list do swego brata, Józefa, poczem, pożegnawszy pp. Ziolkowskich wyszedł.

Błądził kilka godzin po mieście. Chodził ulicami bez celu... aż zawędrował na dworzec.

Późno w nocy wychylił buteleczkę esencji octowej.

W stanie ciężkim przewieziono go do szpitala na Czystem.

Tragiczny wypadek wachmistrza polskiego w Sopotach Pogłoski o morderstwie na tle politycznym.

Gdańsk, 18 grudnia.

W Sopotach wydarzył się w nocy tragiczny wypadek, którego ofiarą padł wachmistrz policji polskiej nadgranicznej miejscowości Mały Kack.

Wachmistrz policji Konstanty Pieczkowski przybył z Małego Kacka na terytorium wolnego miasta Gdańska i udał się następnie do Sopot, by zakupić sarneczkę na gwiazdkę dla swoich dzieci.

Wstąpił on po drodze do jednej z restauracji przy ul. Pomorskiej w Sopotach z zamiarem wypicia szklanki piwa. Przechodząc przez podwórze, wpadł do o-

twartej piwnicy tak nieszczęśliwie, że rozbił sobie czaszkę i poniósł śmierć na miejscu.

Ponieważ rozeszły się pogłoski, że chodzi tu o morderstwo, dokonane na tle politycznym na wachmistrzu polskim, policja kryminalna zajęła się natychmiast szczegółowo tą sprawą.

Zamknięto wszystkie dostęp do miejsca wypadku, dokonano zdjęć fotograficznych i przeprowadzono szczegółowe dochodzenia.

Dłuchasowe jednak wyniki dochodzeń wskazują, że o jakimkolwiek morderstwie politycznym nie może być mowy.

W rakiecie—pocisku na księżyc wybiera się dwu Niemców.

Berlin, 18 grudnia.

Pewien inżynier niemiecki, zamieszkały w Essen, opracował plan skonstruowania rakety pocisku i w nim zamierza wraz z towarzyszem odbyć podróż na Księżyc.

Planem tym, którego wykonanie kosztować ma pół miliona marek, zainteresowało się dwu finansistów angielskich.

Pocisk wystrzelony ma być z małą szybkością początkową, aby znajdujący się w nim pasażerów uchronić od wypadku.

Dopiero po przebyciu atmosfery ziemskiej i odrzuceniu specjalnego pancerza, chroniącego rakietę przed rozgrzaniem wskutek tarcia o atmosferę, szybkość pocisku zwiększy się znacznie.

O przybyciu podróżników na Księżyc powiadomi nas eksplozja odpowiednio ulokowanego zapasu magnezy. Będzie to znak, że pierwsi pasażerowie międzyplanetarni dotarli do satelity Ziemi.

Obostrzenie przeciw cudzoziemcom w Anglii.

Londyn, 18 grudnia.

Minister spraw wewnętrznych oświadczył wczoraj w Izbie gmin, iż rząd przedstawi w roku przyszłym projekt ustawy o obostrzeniu zarządzeń administracyjnych w sprawie pobytu cudzoziemców w Anglii. Od 1920 do 1925 roku wydano z Anglii 1300 cudzoziemców przeważnie na mocy wyroków sądowych.—Sa to w większej części komuniści oskarżeni o prowadzenie czynnej propagandy.

Organizacja terrorystyczna została wykryta na Podolu.

Ryga, 17 grudnia.

Z Charkowa donoszą, iż władze sowieckie wykryły wielką organizację terrorystyczną na Podolu w okręgu winickim. Organizacja ta robiła nawały na urzędy i kooperatywy. Agenci G. P. U. toczyli krwawą walkę z nimi, przyczem 3 z nich zabito, a 20 odniosło ciężkie rany.

Lindberg w meksykańskim parlamencie.

Londyn, 18 grudnia.

Lindbergh obecny był wczoraj na posiedzeniu parlamentu meksykańskiego, który urządził na cześć sławnego lotnika wielką owację. Przewodniczący wręczył Lindberghowi złoty medal honorowy. Z Meksyku Lindbergh ma odebrać do republik południowo-amerykańskich: Guatemali, Honduras, Panamy i Kuby. Lot Lindbergha ma znaczenie polityczne, jako manifestacja jedności całego kontynentu amerykańskiego.

Chińczycy rozstrzelują kobiety.

Krótkie włosy powodują wyrok śmierci

Kanton, 17 grudnia.

Żołnierze wojsk nacjonalistycznych rozstrzelali na ulicach miasta co najmniej 14 dziewcząt i kobiet, które miały krótkie włosy, uważane w Chinach za symbol feminizmu-komunistki.

„Ubezpieczony“ inteligent.

Los za ciele dał mu wiano
Bide z nędzą poza teczka,
I bez „burżuazji” nosi miano,
Bo... wyciera nos chusteczką.
Ubezpieczeń cała masę
Nawalono nań w dodatku:
„Przezorność”, „Chora kasa”,
„Od redukcji”, „Od wypadku”.
Wciąż zabiera składka nowa
To ćwierć pensji, to pół ćwierci,
Ale czyż go to uchowa
Od przedwczesnej z głodu śmierci?
W. D.

Śmierć pod samochodem nieznanej staruszki.

Lódź, 17 grudnia.

W dniu dzisiejszym o godzinie 8 rano wydarzył się śmiertelny wypadek przejechania.

Przed domem przy ulicy Rzgowskiej 29 dostała się pod koła samochodu jakaś staruszka. Doznała ona rozbitcia czaszki i ciężkich obrażeń całego ciała.

Przechodnie przemieśli ją do bramy i niezwłocznie wezwali lekarza. Ofiara nieszczęśliwego wypadku zmarła przed przybyciem lekarza.

Nazwiska jej nie ustalono, albowiem nie posiadała przy sobie żadnych dokumentów osobistych.

Szoferowi policja spisała protokół.

Posiedzenie komisji rzeczoznawców dla spraw mniejszości narodowych.

Warszawski koresp. „Republiki” telefonuje:

W poniedziałek dnia 19 b. m. obradować będzie komisja rzeczoznawców dla spraw mniejszości narodowych praw dopodobnie ostatni raz przed wyborami, gdyż na okres wyborczy zawieszają prawdopodobnie swoje czynności. Na posiedzeniu tem przedstawiciel ministerstwa spraw wewnętrznych złoży sprawozdanie z dokonanych ostatnio prac i oświełi najbliższe zamierzenia rządu w dziedzinie spraw mniejszościowych.

Robotnik, porwany przez transmisję.

Lódź, 18 grudnia.

W fabryce Netla przy ul. Koperskiej 56 wydarzył się wczoraj straszny wypadek, którego ofiarą padł robotnik Projner zamieszkały przy ul. Pomorskiej 90.

Projner został porwany przez transmisię, wskutek czego doznał ciężkich obrażeń całego ciała.

Pogotowie przewiozło go do szpitala.

TEATRALNA

20. Narutowicza 20.

Grudniowy program
s tag. erów:

DZIS dnia 18 grudnia.

Wieczór zabawy towarzyskiej
i stół szczęścia.

WIELE NIESPODZIANEK

Od dnia 15 grudnia całkowita
zmiana programu

Co dziś będzie na obiad:

Obiad z 4-ch dań zł. 3. z 3-ch dań zł. 2.

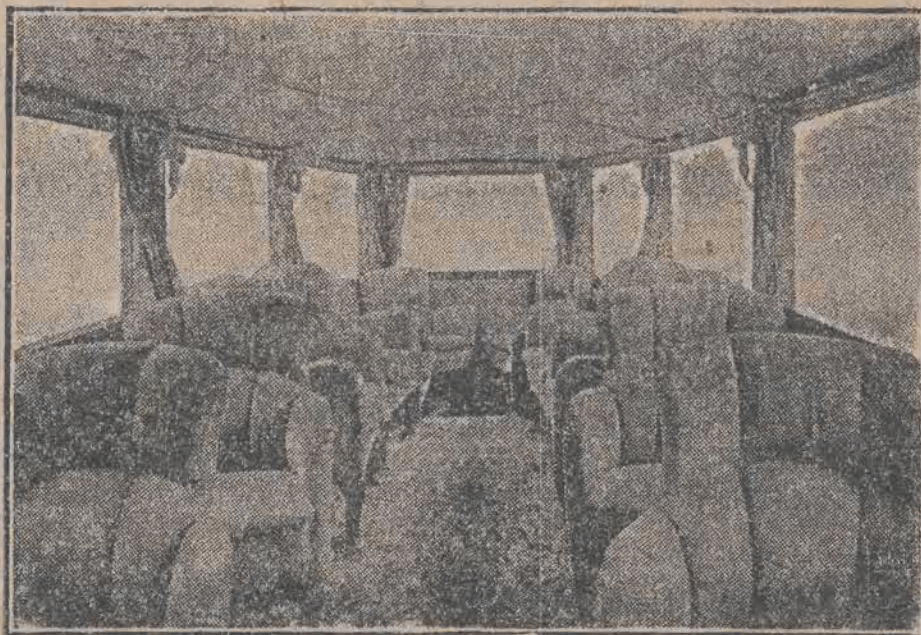
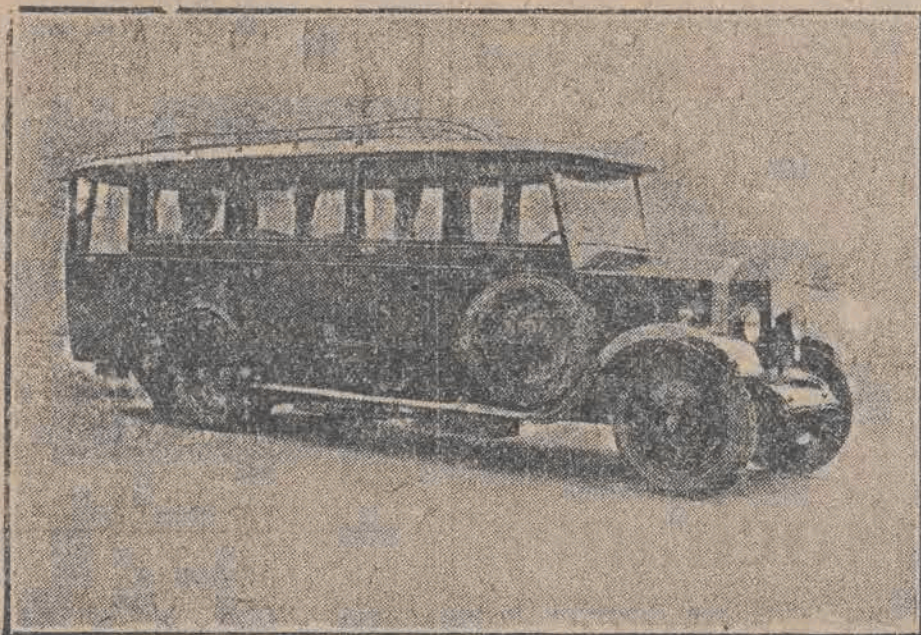
1.
Zupa pomidorowa z ryżem
Rosół z makaronem polskim
Barszcz lub bulion z pasztecikami

2.
Sztuka mięsa sos Medotel
Sandacz smażony z cytryną
Bigos myśliwski z maderą

3.
Comber olejcy z nerka
Indyk z różną z salata czerwona
Steak wieprzowy z kapusta
Móżdżek po wiedeńsku sos tomat
Watróbka gosia z cebulą
Bitki w śmietanie

4.
Kompot mieszany
Lody śmietankowe
Pysie z kremem

Zagranicą wprowadzony został nowy i typ luksusowych autobusów. Na lewo — zdjęcie autobusu; na prawo — jego wnętrze.

Testamenty dziwaków.

Dolar w r. 2427. — Wola króla kakaowego. — Testament na kalce. — Czwarte pokolenie.

Pisma amerykańskie podają, iż do jednego z banków w Chicago zgłosił się niejaki Muller przybyły z Niemiec i złożył tam 1 dolara, zastrzegając jednocześnie, aby suma ta wraz z narosłymi procentami wypłacona została jego męskiemu potomkowi nie wcześniej jednak jak w r. 2427. Oczekuje się, że przez ten czas jeden skromny dolar obróci się w majątek 2,900,000 dolarów.

Przypomina to również dziwną wolę zmarłego przed niedawnym czasem holenderskiego króla kakaowego M. Mausy, który kolosalny swój majątek zapisał swej siostrzenicy pannie van Kooten, stawiając za warunek, że będzie ona przez 3 miesiące w roku zamieszkiwała w swej ojczyźnie i nosiła przez cały ten czas strój wieśniaczkowski holenderskiej.

Bogacz amerykański zmarły w szpitalu w Los Angeles, żąda przed śmiercią dostarczenia mu damskiej halki, na której spisyje ostatnią swą wolę. Tak spisany testament starają się obalić testatorzy, figurujący w porządku napisanym, których spisany na halce testament wydziedzicza zupełnie, opierając swe żądania na twierdzeniu, iż zmarły przy spisywaniu swej ostatniej woli na halce damskiej czynem tym dowiódł, iż nie był przy zdrowych zmysłach. Proces w tej niezwyklej sprawie spadkowej podziś dzień nie jest zakończony.

Znane jest rozporządzenie przedśmierne pewnej niemki, która w obawie przed letargiem, pozostawiła 100.000 marek tej osobie, która po jej zgonie leczyć ją będzie przez 24 godziny bez przerwy. Pieniądże te wyliczyła z swej zmarłej chlebobawczyni jej służąca.

Bankier indyjski Sagar, pozostawił po śmierci swoje 400.000 dolarów na budowę schroniska dla podróżnych. Żąda on jednak od pensjonarzy tego hotelu absolutnego zachowywania życia wszystkim pluskwom, a od zarządu hotelu jak najdalej idących starań, aby stworzenia te mogły się jaknajlepiej rozmnażać. Za przenocowanie w tym pensjonacie każdy otrzymuje 2 dolary.

Jak ów wyżej przytoczony rzeźnik w Chicago postępuje w r. 1797 Peter Felson w Manchesterze: zostawia on po swej śmierci majątek wynoszący około pół miliona dolarów z warunkiem wypłacenia go dopiero w czwartym pokoleniu — Spadkobiercy daremnie starali się obalić ten testament i dopiero po upływie oznaczonego terminu otrzymali szczęśliwi praprawnukowie dziwaka sumę 18 milionów dolarów.

Tajemnica szluczek fakirów hinduskich.

Zdolność wstrzymywania biegu krwi i bicia serca.

Rozstrzelani delikwenci wybijają do nogi oddział egzekucyjny.

W ostatnich latach jesteśmy świadkami niebywałego zainteresowania się Europy sposobem życia jogów i sztukami fakirów, które w wielu wypadkach nawet dla świata uczonego są niezrozumiałe. Pierwszy hindus pojawił się na uniwersytecie w Berlinie, gdzie studiował przez kilka lat medycynę i otrzymał dyplom lekarski. Złożywszy egzamin, hindus postawił pytanie swolm egzaminatorom, czy podtrzymują nadal tezę, że mięśnia sercowego nie można dowolnie siłą woli powstrzymać w prawidłowym funkcjonowaniu?

W odpowiedzi otrzymał jednomyślnie twierdzenie, że serce nie można zmusić woli tylko do spoczynku, gdyż w takim wypadku musiałaby nastąpić śmierć. Na te słowa uśmiechnął się hindus i położywszy się na ziemię, przez dwie godziny leżał nieruchomo, ku niezmiernemu zdumieniu lekarzy powstrzymawszy zupełnie akcję serca, tak, że nie wykonywało nawet najmniejszych drgań.

Było to pierwsze manifestacyjne zaprzeczenie teorii medycznej o działalności serca. Na ogólne żądanie hindus następnego dnia zgodził się na dokonanie ponownego eksperymentu z pozorną śmiercią.

Do bardzo interesujących popisów należą także bezkrawne rany, uważane przez fakirów za najpospolitsze sztuczki, chociaż w tym wypadku każdy ma sposobność naocznie przekonać się o prawdziwości faktu. Gdy skaleczymy się nawet tak małym narzędziem jak igła, to wydobywa się z naczyń natychmiast krew. Tymczasem hindusi potrafią sztyletami przekłuwać na wylot muskuły lub piersi, przyczem nie wydobywa się z ciała ani kropla krwi.

Podczas wielokrotnych popisów regulują znowu dowolnie krwawienie tak,

że ciecz wydobywa się z ran w większej lub bardzo małej ilości.

Hindusi są niezwykle wytrzymałymi na wszelkiego rodzaju cierpienia i pozwalają się operować na ślepą kiszke w celach doświadczalnych bez narkozy. Niebywałe te zdolności różnie tłumaczą sobie sfery naukowe, lecz przeważa, zdaje się, opinia, że dzieje się to wskutek łatwego odzyskania utraconych sił energii w ciągu bardzo krótkiego czasu.

Przedewszystkiem polega to głównie na doskonale zachowanym systemie nerwowym, który umożliwia przeprowadzenie nawet najbardziej skomplikowanych faktów.

Jest to nawet do pewnego stopnia niejako specjalny rodzaj choroby, która w wielu wypadkach pociąga za sobą fatalne następstwa, albowiem niejako-krotnie wiąże się ze skutkami długotrwałego zażywania opium. Najczęściej ataków furji, na tem tle powstałych uważano wśród jawańczyków i malajczyków, którzy mimo licznych ran śmiertelnych przez długi czas zdolali szerzyć spustoszenie.

Pędząc przez wioski mordując, kogo tylko spotkają na drodze, atakowani ze wszystkich stron przez zomków. Trudno ich jednakże pokonać bronią sieczną lub palną i zazwyczaj chwytają się ich w petlice, ubezwładniając przy pomocy leźniejszej gromady. Na skrajach ich węższych miejscach zamieszcza krajowcy na wysokości czyli długie miecze niezwykle ostre, przygotowane na pędzących furjatów, zwanych „amokami”.

Niekiedy biegnie ich większa ilość równocześnie, przyczem narażają na domy europejskich. Zbliżanie się ich budzi grozę w całej miejscowości i nawet patroli wojskowe mają wielki respekt przed „amokami”.

dokładnie. Inne znowu wyrazy stanowią nazwy przedmiotów. Jeśli wymieniony wobec Fellowa przedmiot znajduje się w pokoju, pies biegnie w jego kierunku i przynosi go, oznajmiając głośnym szczekaniem i pokazywaniem nosami w dany przedmiot, że polecenie zrozumiał, o ile dźwięk czegoś lub sięgnąć nie może.

Gdy wymienione rzeczy w pokoju nienależnie po długim szukaniu staje przed swych panem i w ten sposób daje znać, że jego rozkaz jest niemożliwy do wykonania, przynajmniej na razie.

Na uniwersytecie psi poddano prawdziwemu egzaminowi, który Fellow zdał znakomicie.

Czworonogi lingwista.

Pies, który rozumie 400 wyrazów angielskich.

Uniwersytet Columbia w St. Ziednoczonych miał obecnie wielką gratkę: mógł podziwiać czworonogiego językoznawcę pod postacią psa, walczącego się Fellow.

Jest to czystej krwi pies owczarek, który swą uczoność doprowadził do tego, że rozumie już 400 angielskich słów. Trzeba przyznać, że właściciel Fellowa, niejaki Herreri z Detroit, miał czekać czterdzieści lat, zanim psa swych mądrości nauczył.

Część tych czterystu wyrazów oznacza określone czynności, gdy więc zawoła się Fellowa jednym z nich, spełnia on rozkaz bardzo rozumnie i

Początkowo przypuszczano, że fanatycy duchowni wzbudzają poprostu przy pomocy tajemniczych medykamentów atak szału wśród ludu, podjudzając przeciwko przybyszom. Tymczasem szaleńców takich napotymano również na wyspach Sulu, gdzie kilkunastu „amoków” zaatakowało amerykańskie posterunki. Jednego furjata trafiono w pierś 4 kulami i mimo tego pędził dalej, zadając wściekle ciosy olbrzymim mieczem.

Po drodze strzelono do niego kulą, używaną na słońce, co jednakże nie powstrzymało bynajmniej „amoka” od dalszego ataku. Dopiero celny strzał pewnego kolonisty wytrącił miecz z ręki furjata, tak, że udało się go związać, względnie omoć w sieć.

Niesłychaną odpornością na wszelkie zranienia odznaczają się także fanatyczne szczepy górskie, osadłe w Himalajach. Doświadczyli tego anglicy, których mordwali tubylcy zupełnie niespodziewanie, w momencie, gdy wojskowi odwracali się od rzekomo trupem na miejscu położonego wroga.

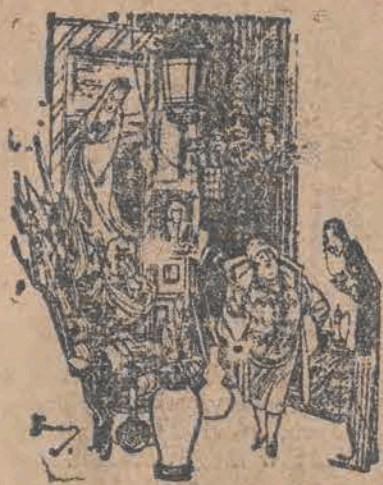
Zastrzelony hindus padał po strzale na ziemię, brocząc obficie krwią, lecz w kilka minut później zadawał śmiertelny cios prześladowcy. Znane są wypadki, że po masowej egzekucji delikwentów wybijali do nogi oddział wojskowy. Fakty te skłoniły władze do fabrykowania w zakładach, znajdujących się koło Kalkuty, w miejscowości Dumdum, specjalnego rodzaju pocisku, zwanego do tego czasu „dum-dum”, rozszarpującego ciało.

Do ulubionych sztuczek fakirów należy szydło wyrastające z ziemi różnych roślin. Potrafią otrzymać z ziarenka w kilkunastu minutach małe drzewko, przyczem posługują się przeważnie gatunkiem krzewu „manko”. Mniej znani prawdopodobieństwa mają sztuczki polegające na tem, że w oczach widzów rośnie lub kurczy się drzewo, otrzynując nietylko liście, ale nawet owoce.

Przekonano się, że w tym wypadku wchodzi w rachubę zbiorowa hipnoza, albowiem na kliszy fotograficznej odblaskło się tylko postać fakira, wykonującego różne ruchy rękami, praktykowane podczas hipnotyzowania.

— Czy ma pan stylowe meble?
— Owszem. Z czasów Ludwika XIV.
— Widzę, że pan ma mały wybór.
Teraz już jest modny Ludwik XXI!

— Powiadają, że wielbłąd może cały tydzień pracować bez picia.
— A mój mąż odwrotnie. Potrafi cały tydzień pić i nic nie robić.

Rozjuszony Wąs

oblał kwasem solnym garderobę żony.

Lódź, 18 grudnia.

P. Weronika Wąsowa nie mogła dojść do porozumienia ze swym mężem i wreszcie go opuściła.

Zamieszkała kątem u pewnej krawcowej, u której również znalazła zajęcie.

P. Wąs tęsknił jednak do ożny i, dowiedziawszy się, gdzie mieszka, odwiedził ją.

— Wróć do mnie — prosił ją — zobaczysz, że ci już nigdy nie zrobię krzywdy.

— Nie chcę, dziś jesteś łagodny, jak baranek, a jutro znów mnie będziesz męczył.

Kilkakrotnie jeszcze próbował skłonić swą małżonkę do powrotu. W spra-

wie tej interwenjowali również jego krewni, lecz p. Weronika była nieugięta i postawiła na swoim.

Wąs był wściekły.

— Zburzyła mi ognisko domowe — mówił znajomym — muszę pomścić moją krzywdę.

W ciągu kilku dni jak cień krążył pod oknami mieszkania żony, oczekując chwili, gdy wyjdzie na miasto.

I oto wczoraj, korzystając z jej nieobecności, włargnął do mieszkania.

Powyciągał z szafy wszystkie kosztowności i rzeczy i bieliznę, poczem ułożył je w przedpokoju.

Nie oszczędził niczego. Gdy ogołocił już wszystkie szuflady, wyciągnął z kieszeni butelkę z kwasem solnym i zaczął oblewać gryzącym płynem suknie i bieliznę.

Kwas solny zupełnie zniszczył garderobę.

P. Wąsowa o wszystkim zawiadomiła policję.

Rodzice, opiekujcie się dziećmi.

Dwoje dzieci ofiarą wypadków.

Lódź, 18 grudnia.

3-letni Mojsze Bauman (Jeruzolimską Nr. 7), pozostawiony bez żadnej opieki, padł ofiarą strasznego wypadku. Chłopczyk, bawiąc się przy piecu, przewrócił garnek z gorącą wodą, wskutek czego został dotkliwie poparzony.

Pogotowie, po udzieleniu pomocy, w stanie ciężkim pozostawiło go na miejscu.

Podobny wypadek, wynikły z braku dozoru, wydarzył się w domu przy ulicy Główniej 46.

2-letni Szmul Waldman napił się łoża, wskutek czego stracił przytomność. Lekarz pogotowia przepłukał dziecku żołądek.

Co to jest mydło benzolowe „BLASKOLIN“?

Od dawna starano się znaleźć środek, któryby nadawał mydlu poza jego zwykłą własność usuwania brudu zdolność rozpuszczania. Wszelkie w tym kierunku robione próby przez dodawanie do mydła terpentyny, benzyny, benzolu, tetrachloru i t. p. nie dawały rezultatów. Wszystkie wyżej wymienione substancje uwalniały się bardzo szybko, przez co mydło traciło zdolność rozpuszczania tłuszczów.

Dopiero nowy wynalazek, oparty na ostatnich zdobyciach nauki, dał możliwość otrzymania stałego połączenia mydła z pewnymi składnikami benzolowymi.

Mydło to (zastrzeżone w Urzędzie Patentowym nr. 7934) nazwaliśmy

„BLASKOLINEM“

BLASKOLIN™ łączy w sobie wszystkie zalety najlepszego mydła z czyszczącymi właściwościami benzyny.

„BLASKOLIN“ pierze i czyści najbardziej zatuszowane tkaniny i bieliznę.

„BLASKOLIN“ pierze i czyści najdelikatniejsze materiały wełniane, bawełniane i jedwabne, białe i kolorowe, bez żadnego uszkodzenia tkaniny i koloru.

„BLASKOLIN“ posiada specyficzny zapach rozpuszczalników, wchodzących w jego skład; zapach ten jednak nie udziela się wcale pranyim tkaninom.

„BLASKOLIN“ jest najoszczędniejszym mydłem trzy czwarte funta „Blaskolinu“ zastępuje 1 funt najlepszego mydła.

W wypadkach bardzo zatuszowanej bielizny należy ją namoczyć w gestych mydlanych „Blaskolinu“. Kto raz spróbuje mydła „Blaskolinu“ zerzuci na zawsze wszelkie inne środki do prania!

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna

„BLASK“

Spółka Akcyjna

POZNAŃ — Aleje Marcinkowskiego 8.

Tragedja córki rosyjskiego policjanta

która była maltretowana przez rodziców dlatego, że czuła się polką. Matka została aresztowana za stręczenie córki do nierządu

W swoim czasie ukazała się notatka o tem, że niejaki inż. O. uwiódł i wywiózł z Warszawy urodziwą 18-letnią dziewczynę Helenę M., która była kasjerką w kawiarni „Goplo“ na ul. Żórawiej.

Wiadomość ta powstała na skutek odpowiedniego meldunku, który złożyła w urzędzie śledczym matka „uwiedzionej“. Energiczne dochodzenie, przedsięwzięte w tej sprawie, doprowadziło do zgola nieoczekiwanych, a sensacyjnych wyników: oto sam przedmiot poszukiwań — panna Helena — zgłosiła się do urzędu śledczego i ze łzami w oczach prosiła o ochronę przed matką, przyczem opowiadała rzeczywiście tragiczne dzieje swego życia.

Helena M. urodziła się w Warszawie, jako córka policjanta rosyjskiego, prawosławnego. Gdy miała lat 5, wraz z rodzicami wyjechała do Brańska, przyczem dzieciństwo jej płynęło w najfatalniejszych warunkach:

Gdy umysł jej zaczął się rozwijać — poczuła, że jest polką, i wstąpiła do wszystkiego co rosyjskie, ogarnęła: udała się wtedy do miejscowego proboszcza parafii kościoła katolickiego i na wiarę katolicką przeszła.

Odtąd — zarówno ojciec, jak i matka zaczęli prześladować i karwać biedną dziewczę.

Po powrocie do Polski Helena zamieszkała wraz z matką w Łowiczu i tu — matka do spółki z portjerem hotelu „Krakowskiego“, Andrzejem Chwatem, — usiłowała skłonić córkę, wówczas 16-letnią, do uprawiania nierządu i kradzieży.

Biedna, sponiewierana dziewczę uciekło do Warszawy, gdzie przez znajomość dostało posadę kasjerki w „Goplo“. I tu jednak matka je odnalazła i nachodziła, ponawiając nieczne propozycje.

Inż. O., częsty bywalec kawiarni, zwrócił uwagę na sceny, jakie się nieraz przed lokalem między matką i córką odbywały. Poznał Helenę i ta z płaczem zwierzyła mu się, ile cierpi. Inż. O. po-

stanowił działać: układował natychmiast pannę M. pod opieką swoich krewnych w Konstancinie i zameldował o wszystkim w urzędzie śledczym, dokąd w międzyczasie wpłynęła skarga „kochającej“ matki.

Dochodzenie potwierdziło prawdziwość podanych przez pannę M. informacji. Matkę jej zatrzymano i oddano do dyspozycji sądu śledczego, jako oskarżoną o stręczenie rodzonej córki do nierządu.

Oryginalne pojęcie o honorze

ma pewien młodzieniec łódzki.

Aby spłacić „honorowy dług“, „ukradł 100 złotych“.

Lódź, 18 grudnia.

Przed kilku miesiącami Maksymiljana Rutena, pracownika jednej z firm łódzkich, zaprosili koledzy do restauracji.

Jeden z przyjaciół „oblewał“ imięni-

Ruten nigdy nie używał trunków alkoholowych, to też już po kilku kieliszkach był wstawiony i opowiadał niestworzone historie.

Solenizant daremnie próbował go uspokoić.

— Jesteś pijany, idź do domu!

Ruten oburzył się.

— Mysz się, jestem zupełnie trzeźwy. Mogę się z tobą założyć o 100 złotych, że potrafię w ciągu kilku minut dobrać największe sumy bez żadnych omyłek!

Solenizant zgodził się.

Rutenowi polecono zsumować kilka czterocyfrowych pozycji.

Doskonały rachmistrz tym razem nie zdał egzaminu.

Pomylił się w obliczeniach, to też koledzy jednomyślnie uznali, że przegrał zakład.

— To jest honorowy dług! — Musisz zapłacić go w ciągu 24-ch godzin! — oświadczone mu.

Młodzieniec absolutnie się tem nie przejął.

Gdy jednak nazajutrz na trzeźwo zastanowił się nad przegranym zakładem, ogarnęła go rozpacz.

Zarabiał bowiem tylko 100 złotych miesięcznie i z otrzymanej pensji nie miał ani grosza. O zaliczce nie mógł nawet marzyć.

— A więc trudno, niech mnie nazwą niehonorowym człowiekiem — myślał — nie mam nawet gdzie pożyczyć pieniędzy.

Gdy po południu przechadzał się w towarzystwie p. Wacława Franeckiego, swego bezpośredniego przełożonego, wyciągnął mu z kieszeni portfel, zawierający około stu złotych.

— Chciałem tylko pożyczyć sobie u pana pieniądze — tłumaczył się, gdy ten go złapał na kradzieży — muszę zwrócić honorowy dług, a obawiałem się, że pan mi odmówi pożyczki.

Tłumaczenie na nic się nie zdało.

Ruten znalazł się przed sądem, który skazał go na 2 tygodnie aresztu.

Kolej podziemna w Warszawie.

Projekt, który może być zrealizowany dopiero za lat... 35.

Wobec coraz bardziej wzmagających się trudności komunikacyjnych w Warszawie — trudności, którym nie może zaradzić definitywnie ani rozbudowana w dwójnasób od roku 1918 sieć tramwajowa, ani wprowadzenie autobusów — specjalna komisja magistratu warszawskiego rozpatrzyła i uchwaliła projekt sieci kolei podziemnej pod Warszawą, opracowany przez dyrekcję tramwaju.

Projekt ten przewidyuje sześć linii kolei miejskiej, z których jedna przewidywana jest jako kolej nadziemna, idąca po nasypie względnie wiadukcie, a inne pięć będą przeważnie pod ziemią z częściami tylko nadziemnymi przejazdami.

Ogólna długość linii kolejowych tych sieci ma wynosić 45 kilometrów, z czego pod ziemią biegłoby 26 kilometrów. Czas budowy sieci obliczono na lat 35 (1), a ogólne koszty budowy na 216

mln. franków złotych.

W ciągu pierwszych lat ma być wykonana pierwsza linia, przecinająca Warszawę z północy na południe od placu Unji Lubelskiej do placu Muranowskiego kosztem 30 mln. złotych franków, przyczem miasto ma samo budować tunele, a pozostałe urządzenia techniczne właściciel koncesji (którego nawiąsem mówiąc jeszcze nie ma).

Część kosztów budowy ponoszona przez miasto wynieśćby miała przeszło 19 milionów.

Rentowność tej linii obliczono, przyjmując kosztu biletu na 17 i pół grosza, na 6 i pół proc. Obecnie przed warszawską radą miejską stoi zadanie znalezienia w budżecie sumy około 4 milionów złotych w złocie rocznie, oraz znalezienie koncesjonariusza, który zechce inwestować komunikację podziemną warszawską około 11 milionów złotych w złocie.

Otruła się jodyną.

Lódź, 18 grudnia.

34-letnia Marta Szmidt, zamieszkała z matką starszą przy ulicy Wójtowskiej 16, w celu samobójczym wypila większą dawkę jodyny.

Pogotowie Kasy Chorych w stanie nieprzytomnym przewiozło ją do szpitala przy ulicy Drewnianej, gdzie po upływie kilku godzin wyzionęła ducha.

— Jak pan dyrektor żyje ze żoną?
— Wspaniale. Od rozvodu ani razu nie spotkał się...

Paryż — miasto światła.

Szał reklamy
ogarnął nadsekwąską
stolicę.

Wzorem Nowego Jorku, Chicago czy Bostonu — Paryż zamienia się każdego wieczoru w istny ocean różnokolorowych świateł. W tej orgii świetlnej prym wiodą wielkie bulwary, które przypominają bogactwem świecących się i migających reklam Brodway.

Nieskończone długi szeregi kawiarni z tarasami, kinematografów oibrymnych wystaw uniwersalnych magazynów — wszystko to oświetlone czerwonymi, zielonymi, niebieskimi i żółtymi lampkami — stwarza widok jedynej w swoim rodzaju iluminacji.

W paru punktach miasta, m. in. na placu Opéry dumy przechodniów zatrzymują się, by przeczytać ostatnie wiadomości podawane przez światła gazete.

Światła na bulwarach palą się raz ciąglm, nieprzerwanym blaskiem to znów migają, gina, drża, lub przelewają się żywą strugą, jakby były z promiennej wody.

Poś nogami przechodniów wyrastają nagle wielkie litery, rzucane skądś przez niewidoczny reflektor.

Odzież w okolicach kościoła Madeleine zapali się nagle na czarnej, wielobarwnej kuli ziemskiej, a w jej równika płyną okrety, zrobione z małych lampek elektrycznych.

A nad tem wszystkim wyrasta jakby słup ognisty, wieża z swą fontanną świetlną i kaskadą...

Ciekawy rodzaj ubezpieczenia.

Jednym z największych wydarzeń w świecie przemysłowym angielskim była dokonana niedawno fuzja Towarzystw: Vickers i Armstrong i przelstoczenie się ich w Towarzystwo anonimowe, Vickers Armstrong Limited, z kapitałem 21 milionów funtów szterlingów. Fuzja ta ciekawa jest i z tego także względu, że Towarzystwo, zawierając się, zawarło niezwykłą, po raz pierwszy bodaj w praktyce ubezpieczeniowej, zastosowaną formę ubezpieczenia — w postaci zabezpieczenia swoich zysków. Polisa, wydana przez jedno z najpoważniejszych towarzystw ubezpieczeniowych, przewiduje, że o ile zyski osiągnięte z operacji nowego Towarzystwa w ciągu pierwszych pięciu lat będą niższe od 900.000 funtów szterlingów rocznie, Towarzystwo ubezpieczeniowe wypłaci za każdy rok takiego niedoboru sumę odszkodowania nie przewyższającą 200.000 funtów. Wzamiem za to Towarzystwu ubezpieczeniowemu przysługują prawa pobierania w ciągu tych pierwszych pięciu lat 40 proc. zysków, o ile te przewyższą 900 tysięcy funtów szterlingów rocznie.

Obroty na giełdzie nowojorskiej

Wyniki transakcji, zawartych w ubiegłym tygodniu, stanowią jedyny w swoim rodzaju rekord, imponujący już nie tylko z punktu widzenia naszego, ale nawet w porównaniu z ubiegłymi tygodniami. Wystarczy zaznaczyć, iż szóstodniowy zarobek agentów giełdowych, pobierający minimalną prowizję, osiągnął pokonując przeszło 2.300.000 dolarów! Styczna górnica spekulacyjna 1901-go roku przedstawiała się skromnie, sprzedano bowiem wówczas w ciągu pierwszego tygodnia majowego zaledwie 15.419.637 akcji.

W poszukiwaniu chleba — za ocean.

Stany Zjednoczone, Kanada i Argentyna nie nadsia się do emigracji. Najlepiej stosunkowo przedstawia się sytuacja w Peru i Brazylii.

Widoków emigracyjnych ma Polska niezwykle mało. Stany Zjednoczone Ameryki Północnej do niedawna jeszcze główny cel wszystkich niemal emigrantów polskich, dziś są dla nich zupełnie zamknięte. Stany Zjednoczone nie potrzebują już imigrantów, bowiem naturalny przyrost ludności zaspokaja potrzeby rynku pracy.

Zresztą i ludność pracująca kraju niechętnie w dół przybyszów, którzy zmuszeni trudnymi warunkami, pracują na bardzo niskich warunkach i tem samem „psują cenę”.

Sasiadująca ze Stanami Zjednoczonymi Kanada także nie przedstawia większego interesu dla emigrantów polskich.

Potrzebuje ona tylko robotników i to z większym kapitałem, a tych Polska nie ma zamiaru się pozbywać.

Nie rokuje niemal żadnych nadziei emigracyjnych

Argentyna.

Tam ziemia znajduje się w posiadaniu obszarników-milionerów. Uprawa ziemi odbywa się maszynami.

Robotników potrzeba tylko do tych robót, których maszyna nie jest w stanie wykonać. Przyczem warunki płacy i pracy są nie do przyjęcia dla polskich emigrantów.

Próbowano mówić o emigracji do Algieru i Marokka.

Poważnie tego jednak brać nie można. Nawodnienie pustyni nie leży ani w interesie Francji, ani Hiszpanji, tembardziej zaś nie leży w możliwościach emigrantów.

Największe stosunkowo możliwości emigracyjne przedstawia

Peru i Brazylija.

Peru pragnie polskich emigrantów, zwłaszcza rolników. Ale warunki imigrantów są ciężkie. Karczowanie dziewiczych lasów i brak środków komunikacyjnych odstrasza niejednych.

Przyszłość emigracyjną Peru jednak posiada — już to ze względu na wielkie tereny do uprawy roli, bądź też ze względu na swoje nieprzebrane bogactwa naturalne.

Brazylija również chętnie przyjmuje rolników z Polski, ale ziemia drożała tam bardzo.

Władze polskie nie postarały się w swoim czasie o zarezerwowanie dla emigrantów polskich odpowiednich terenów.

Teraz ziemię wykupiły spekulacyjne spółki i żądają bajonisk chum za każdy hektar. Możliwości jednak dla emigrantów są pierwszorzędne.

Nie uda się już jednak stworzyć większych skupień emigrantów.

— No i cóż powiedział lekarz pani mężowi?

— Że nie możemy się już spodziewać dzieci.

— Ten lekarz jest bardzo naiwny. Czy to zależy od męża?

— Oświadczam pani, że nigdy nie partzę na kobiety.

— Prawdopodobnie one odwiedzają się panu pięknem za nadobne.

Historja o mężu pantoflarzu, który podczas ulewy pobiegł powiedzieć żonie, że nie będzie spał w domu z powodu... deszczu

Dzielny marynarz Piet Hein został za prośbą przez swego przyjaciela, kapitana Steffensa, na obiad. Tego dnia wyraźnie zanosilo się na deszcz, co tak wystraszyło panią Hein, że mimo zaproszenia postanowiła zostać w domu, na obiad prośbony poszedł więc tylko jej mąż.

Zaledwie kapitan Steffens dał znak, by siadać do stołu, deszcz potokami całemi spadać zaczął na ziemię. Wobec tego gospodarz domu bardzo się zamyślił, było bowiem rzeczą widoczną, że gościa na taką pogodę puścić do domu nie można.

Z konieczności tedy przeciągano godzinę obiadów, gospodarz domu wymować zaczął butelki jedną po drugiej, o to wszystko sprawiło, że zaczęły w południe obiad przeciągać się niemal do wieczora. I gospodarz i gość czuli się na widok butelek bardzo dobrze, z wyjątkiem, oczywiście pogody, która była fatalna.

— Zgodzisz się chyba — zaczął gospodarz, zwracając się do gościa, — że w taką psią pogodę trudno byłoby wracać do domu. Radzę ci więc, żebyś noc spędził u mnie: pogramy sobie wieczorem w karty i napijemy się dobrego grogu. Czy zgoda?

Hein nie zawahał się ani chwili i skinął głową na znak zgody. Gospodarz za proponował wobec tego, by się nieco zdrzemnąć; gość zostawił w jadalni, na kanapie, sam zaś poszedł na drzemkę do sąsiedniego pokoju. Po pół godzinie obaj musieli wstać.

Z zapowiedzianej pół godziny zrobiło się w ecej nawet, niż godzina; Steffens wstał z sofy nieco wystraszony i poszedł do jadalni zbadać, co się dzieje z przyjacielem. Heina jednak w pokoju nie zastał! Nie wiedząc, co to ma znaczyć,

gospodarz czekał pół godziny, godzinę, nagle rozległ się dzwonek i w drzwiach znowu ukazał się Hein.

Był on mokry od stóp do głowy, woda strumieniami spływała z jego czapy i odzienia.

Człowieku — pyta go gospodarz — co się z tobą działo, gdzieś był?

A cóż się miało stać — odparł na to Hein — przecie moja żona bałaby się o mnie, gdybym na noc do domu nie wrócił. Więc kiedy ty spałeś, ja pobiegłem do domu i powiedziałem żonie, że z powodu strasznej ulewy zanocować muszę u ciebie.

Anna May Wong chińska gwiazda filmowa w Hollywood.

W każdym niemal obrazie, niezależnie od wielkości odtwarzanej przez nią roli, znakomita aktorka chińska Anna May Wong przykuwa uwagę widza, nie kedy nawet ze szkodą dla głównego bohatera filmu. Aktorka ta należy bowiem do najbardziej charakterystycznych i ciekawych gwiazd ekranu.

Ostatnio filmowała ona do „Chińskiej papugi”, drugiego amerykańskiego filmu reżysera europejskiego Pawła Leni.

„Leni świadomie i z uporem zmierza do celu” — mówi Anna — „osiągając planowane efekty i cele, a to dzięki temu, że pozwala na dokonanie zdjęć wtedy dopiero, gdy scena jest całkowicie, do najdrobniejszych nawet szczegółów opracowana.”

Dla dokonania zdjęć jednej ze scen w „Chińskiej papudze” pracowaliśmy w

ciągu 22 godzin bez przerwy. Leni niecierpliwił się bardzo, gdyśmy nie rozumieli jego łamanej angielszczyzny i dopomagał sobie w objaśnieniach gestami i mimiką, co, zdaniem mojem, przy pracy realizatorskiej jest drogą bardzo celową i obrazową.

Już od wczesnego dzieciństwa Anna May Wong marzyła o karierze gwiazdy filmowej. Pewnego dnia postanowiła spróbować szczęścia: udała się do Hollywoodu (mieszkała po przybyciu z Chin stale w Los Angeles), gdzie otrzymała w jednej z wytwórni małą rolę.

Już po pierwszym występie stała się Anna wielce poszukiwaną kandydatką do ról wschodnich. W „Złodzieju z Bagdadu” odtworzyła nawet dość dużą rolę a rolę jej w „Chińskiej papudze” stanowi jedną z jej najlepszych kreacji.

Człowiek musi się starzeć.

Nie pomogą modne stroje, sport i kosmetyka, gdy młodość uciekła bezpowrotnie.

Zona wybitnego męża stanu Anglii, p. Asquith wydała niedawno książkę, w której wypowiada szereg niemiłych prawd: nie też dawnego, że książka ta spotkała się z bardzo surową krytyką. Na podstawie tej krytyki autorka nabrała przekonania, że najlepszym sposobem na to, by nas zleniawidzono jest mówienie prawdy.

Są rzeczy, których najmężniejsi nawet nie chcą słuchać — p. Asquith. — ale najgorszą wśród nich jest fakt, że ludzie nie mogą nie starzeć się.

Wprawdzie przejście od młodości do starości odbywa się obecnie nieskończenie wolniej, aniżeli dawniej. Za młodych lat dziewczęcych było rzeczą niegodną uchodzić za młodszą, niż się było w starości. Kobiety między trzydziścią, a czterdziścią uważały za zupełnie normalne noszenie poważnych ciemnych sukien.

Po śmierci męża uważały one za właściwsze resztę życia poświęcić żałobie i z tego powodu żyły w odosobnieniu, nie zwracając na siebie niczyjej uwagi.

Kiedy wprowadzała w świat swoją synową — p. Asquith — krawcowa paryska podczas wybierania materiału na suknię galową powiedziała do niej: z różowego koloru musi już pani zrezygnować.

Lecz młodym strojem obecnie odmładzają: działają w tym kierunku jeszcze silniej przyzwyczajenie, a więc sport,

otwieranie okien, krótkie suknie, tanczki i unikanie długotrwałych i obfitych posiłków. Wszystko to znacznie przedłużyło młodość i poprawiło stan zdrowia.

Mało kto zna tę prawdę, że ten zdrowy, pragnący życia, w żaden sposób pogodzić się nie może z myślą, że starość przychodzi bez względu na to, czy się jej pragnie lub nie. Są przecie dowody, że starość jest już tuż.

Czuje ją, gdy nprz. atleta siły traci, gdy śpiewak spostrzega, że głos jego słabnie, gdy kobieta traci piękność, gdy czujemy, że nie możemy już brać w żaden sposób udziału w rozrywkach młodości.

Mało kto zna tę prawdę, że ten kto nie posiada przyjaciół, jest w każdym wieku stary. Bardzo wiele jest ludzi nie znających daru zdobywania czy zachowywania przyjaciół. Kto jednak umie być uległym i nie jest samolubem, zawsze cieszyć się będzie przyjaźnią wielu ludzi, a życie jego ulepszy życzliwość i gotowość do pomocy i opieki ze strony otoczenia.

Zimne serce jest pierwszym znakiem znikającej młodości. A tymczasem trzeba co roku nie tylko zdobywać sobie nowego przyjaciela, lecz także dbać o zachowanie dotychczasowych. Nie wolno tylko uważać starości za brak młodości; starość winna być jedynie nowym okresem życia.

Wielki skandal karciany

w który był wmieszany następca tronu angielskiego. Proces sądowy poruszył całą Anglię.

W Londynie umarł w tych dniach w 84 roku życia Artur Wilson; osoba jego przypominała światu jeden z największych skandali, jakie kiedykolwiek miały miejsce w wysokich sferach towarzyskich Anglii. Ten skandal nabrał wielkiego znaczenia z tego głównie względu, że w procesie o oszukiwaczą grę w karty występował w charakterze świadka również następca tronu, późniejszy król Edward 7-my.

We wrześniu 1890 r. ówczesny ks. Walji bawił jako gość w wiejskiej siedzibie Artura Wilsona. Wieczorem urządzono partję bacarat. Przy tej sposobności jednego z obecnych, Williama Gordon Cumminga, z gwardji szkockiej, przyjaciela ks. Walji, i zaproszonego na jego specjalne żądanie, przyłapano na oszukiwaniu.

Gordon-Cumming musiał podpisać papier, w którym przyznawał się do tego, że oszukiwał w grze oraz dał słowo honoru, że nigdy więcej do rąk kart nie weźmie. Wszyscy obecni zobowiązali się jaknajroczystiej do zachowania o całym zajściu całkowitego milczenia.

Mimo to bardzo szybko pisało o tym zaczęły wszystkie pisma. Gordon-Cumming utrzymywał wobec tego, że w kartach nie oszukiwał, a podpisał ów dokument tylko dlatego, by wyfaczyć z całej tej sprawy osobę ks. Walji. Ze jednak prasa nie milczała, zmuszony był do wystąpienia na drogę sądową.

Punktem wyjścia była jego skarga o oszczerstwo, wytoczona małżonkom

Wilsonom oraz trzem innym osobom, które u Wilsona wtedy gościły. Ks. Walji wezwany został jako świadek. Nie też dziwnego, że cała Anglia oczekiwała wyników procesu z nadzwyczajnym zacięciem.

Nawet królowa Wiktorja interesowała się nim tak dalece, że kazała sobie codziennie przysyłać telegraficzne obszernie sprawozdania. Jako obrońca oskarżonych o oszczerstwo występował Asquith, późniejszy wielki mąż stanu.

Dowodem tego były herby książęce, wydrukowane na t. zw. koszturkach, czyli na zewnętrznej stronie kart. Wskutek tego społeczeństwo angielskie dowiedziało się, że następca tronu wyjeżdżał w podróż z kartami do gry.

W zeznaniach swych ks. Walji podał iż Gordona-Cumminga zna od lat 20 i że często przyjmował go u siebie jako gościa. Zeznał też, iż podczas gry nie zauważył żadnej nieprawidłowości. Na pytanie sędziego: „A więc wasza królewska wysokość nie wzięła z praktyk gry tego wieczoru?” Następca tronu odrzekł: „Jeżeli się jest bardzo zainteresowanym grą i gdy w dodatku gra się w domu dobrych przyjaciół, wtedy nie zwraca się uwagi, na grę poszczególnych osób, bo nie ma się do n. kogo nieufności”.

Proces trwał osiem dni. Sąd po 13 minutowej naradzie uniewinnił oskarżonych. Gordon umarł śmiercią cywilną, choć dotąd żyje; mieszka w zupełnem odosobnieniu w swym majątku. Jest to dziś starzec 80-cio letni.

Sztuczne wywoływanie wzrostu.

Sensacyjne odkrycia z dziedziny medycyny.

Na posiedzeniu austriackiego towarzystwa dla fonetyki eksperymentalnej docent dr. Hugo Stern zademonstrował trzech pacjentów, którym z powodu nowotworów rakowatych operował krtani. Pomimo, że jeden z tych ludzi utracił całą krtani przed laty sześciu, drugi przed trzema, a trzeci przed trzema miesiącami, wszyscy wyglądali doskonale i pomimo braku krtani mogą nie tylko mówić, ale nawet śpiewać.

Jest to zdumiewające odkrycie, że można mówić bez krtani. Stało się to, że żołądek spełnia czynności płuc i że struny głosowe wprawiane są w ruch przez powietrze wypychane z żołądka. Jedną z tych trzech operowanych osób spełnia obowiązki krowicznika wielkiego sanatorium i ona to właśnie śpiewa

nawet, również dwaj inni pacjenci bez trudności mogą wykonywać swoje zawody i mówią zupełnie wyraźnie.

Innem interesującym ważnem odkryciem dzisiejszej medycyny jest użycie eksperyment dwóch berlińskich badaczy Simona i Hirschmanna którzy przy pomocy zabiegu dokonanego w jamie czaszkowej zdołali wywołać sztucznie wzrost pewnej dziewczyny, która miała wymiary karlicy. Zabieg ten polegał na nakłóciu igłą pewnego gruczołu w tylną część mózgu.

Operowana w przeciągu 14 dni urosła o kilkanaście centymetrów. Nowa ta metoda uważana jest ogólnie za wielką zdobycz w chirurgji współczesnej. Oczywiście, że metoda ta musi być dokładnie zbadana.

Za książkę „Klub Pickwicka”

zapłacono w 1922 roku 27.000 dolarów.

Na licytacji dzieł sztuki, która odbyła się w t. zw. Art. Gallery w Nowym Jorku, najwyższą cenę, przekraczającą wartość wystawionych na sprzedaż pereł i brylantów osiągnęła skromna książka, a mianowicie pierwsze wydanie powieści Dickensa „Klub Pickwicka” z r. 1836. Zapłacono za nią 16.000 dolarów. Wydanie owo składa się z 20 tomików oprawnych w charakterystyczne okładki, pokryte ogłoszeniami.

Właściciel kolekcji, niejaki p. Hatton, przez całe lat dwadzieścia zbierał komplet „Pickwicka”, którego poszczególne części w różnych znajdowały się rękach. Nie wszystkie bowiem rozdziały czarującej opowieści cieszyły się jednakową poczytnością, dość powie-

dzieć, że w pierwszym roku trzy początkowe części rozeszły się jedynie w 400 egzemplarzach.

Dopiero pojawienie się pociesznej postaci Sama Wellera tak wzmogło zainteresowanie publiczności, że wydawca zmuszony był powiększyć nakład całej książki. O powodzeniu „Pickwicka” świadczy fakt, iż na licytacji z roku 1922 komplet dickensowski epopei nabyty został za cenę 27.500 dolarów. Sto sunkowo najtaniej zapłacono za „Pickwicka” w r. 1916, a mianowicie 5,350 dolarów.

Dickens byłby zadowolony i taką skromną sumą, gdyby mu ją za życia ofiarowano. Niestety.

Sława lubi się spóźnić...

JERZY LUKAR

DJABLICA „POLSKIEGO MANCHESTERU”

Łódzki romanś kryminalny.

18

— A czy jest pani pewna, że ja się za to zgodzę, że nie będę więcej ponadto od pani żądał?... — Czegóż jeszcze może pan ode mnie wymagać?

— Byś została moją żoną... — Co?... Co pan mówił...

Nie spodziewała się tej odpowiedzi, która spadła na nią niespodziewanie. Była teraz zupełnie zdezorientowana, nie wiedziała, co odpowiedzieć.

Była zdecydowana zostać kochanką mr. Pinkertona dla ratowania Stacha, nie mogła jednak posunąć się w swej ofiarności tak dalece, by zostać jego żoną.

Cóż za cel osiągnęłaby zresztą w ten sposób? Wyciągnęłaby ukochanego z bagna — to prawda — ale jednocześnie utraciłaby go na zawsze, podczas gdy będąc kochanką, miała zawsze swobodę ruchów.

— I co pani na to? — zapytał mr. Pinkerton, mrużąc chytrze oczy.

— Nie, nie... stanowczo nie...

— Dlaczego? Pani bardzo niemądre postępuje. Jestem człowiekiem bogatym, mam dobre stanowisko i umiałbym pani zabezpieczyć życie... Zastanów się nad tem, kochanie...

Począł głaskać jej jasne, miękkie włosy, chciwie wchłaniając nozdrzami upajający zapach młodego, dziewczęcego ciała. Hanka potrzęsła przecząco głową.

— Nie, mój miły panie, to jest w zupełności wykluczone... Chyba nie przypuszcza pan, że chcę zostać jego kochanką ze względów uczuciowych... Ot, za pieniądze — nie więcej...

Mr. Pinkerton skrzywił się niesmacznie, jakby po przełknięciu gorzkiej pigułki. Odrzucił niedopalone cygaro i sięgnął po świeże.

— Czy pani ma kogoś? — zapytał po chwili.

— Co znaczy: kogoś?

— Narzeczonego, kochanka, bo ja wiem...

— Aż tak dalece interesuje pana?

— Czy pani wątpi o tem? Mówiono mi, że jest pani zaręczona z jakimś... zaraz, zaraz... aha, ze Stanisławem Malderem...

— Nie... nie znam takiego. — Zapomniała się po uszy.

— W em o wszystkim, co tylko panią dotyczy... Zastrzegła się pani na samym początku naszej rozmowy, że będziemy mówili z sobą szczerze, dotychczas jednak nie widzę tej szczerości... Czy Malder jest pani narzeczony?

— Tak...

— Czy pani go kocha?

— Bardzo, bardzo... — wyszeptała ze łzami w oczach.

Mr. Pinkerton wpatrywał się w nią przenikliwie, chcąc stwierdzić, jakie wrażenie uczynią na dziewczynę jego słowa.

— Zapewne bardzo stateczny i uczciwy człowiek, co?

— Naturalnie.

— Nie tak, jak inni dzisiejsi młodzieńcy, którzy, mając kochające narzeczone, bawią się, hulają, zdradzają, a potem... No, tak...

— O, on jest bardzo uczciwy i wierny — wyszeptała Hanka z przejęciem, mając przed oczami bladą, smutną twarz Stacha.

— Taka go pani pewna?

— Jak samej siebie...

— To porównanie nie przemawia mi do przekonania, choćby już dlatego, że pani — ta wierna narzeczona, siedzi teraz z obcym mężczyzną w gabinecie — zauważył zgryźliwie amerykańnin.

Słowa te ugodziły Hankę, jak szpilety. Opanowała się jednak szybko i odparła ze spokojem:

— Jestem go pewniejsza, aniżeli... siebie...

— Przesada, albo... naiwność...

— Panie Pinkerton — oburzyła się Hanka. — Może pan wszystko mówić na mnie... Trudno, tak się już poddało, ale o nim — n.c. nic, słyszy pan? C nim nie wolno panu nic złego powiedzieć... Pan go nie zna, zostaw go więc w spokoju...

Amerykanin zaśmiał się szeroko.

— Co pani mówi? Ja nie znam Maldera? Ho, ho... Ile razy byliśmy już razem wesołom, bardzo wesołom towarzystwie panów i pań...

— Kłamstwo, bezcelne kłamstwo — uniosła się Hanka. — Stach nigdzie bez mnie nie chodzi.

— Tak? — zapytał przeciągle mr. Pinkerton. — W takim razie dam pani dowód, że jednak było inaczej...

Mówiąc to, wyciągnął z kieszeni portfel.

(D. c. a.)

Dzieje świata w ciągu 1927 lat „zgęszczone” na filmie jednogodzinnym. Jak wyglądałaby „sekunda wieczności” na ekranie.

Od pierwszego dnia pierwszego roku ery chrześcijańskiej upłynęło po dziś dzień 70 milionów sekund. Cóż to oznacza? Oto wyobraźmy sobie, że dwa tysiące lat naszych dziejów zgęszczonych jest w filmie jednogodzinnym. Dział się będą wtedy rzeczy przerażające! Ktoż nie zechciałby ujrzeć firmamentu niebios, płonącego w ogniu 250.000 komet, które wedle obliczenia pewnego rosyjskiego uczonego przeszły przez system słoneczny, począwszy od Narodzenia Chrystusa. Cóż to za widok nieprawdopodobny!

A jakież iskrząca fontanna z szumem trysnęłaby z przestworza, gdyby opadły wszystkie naraz meteory, których dziennie spada 300 na ziemię! Ujrzelibyśmy sto tysięcy ognistych kul, płonących nad Przylądkiem Północnym, nad Saharą, nad Azją, nad Atlantykiem! Cóż za kataklizmy atmosferyczne odbęda się w ciągu godziny!

Pewien meteorolog niemiecki wyliczył, iż dziennie wyladowuje się na ziemi 44.000 burz, a zatem od początku ery naszej nad głowami ludzkości przeleciało 32 miliardy nawałnic. Rozbłyskuje 7 bilionów błyskawic nad globem, pokrytym 2 milionami meteorów. Rocznie kora ziemską doznaje przeciętnie 4.000 wstrząsów wulkanicznych: ileż kentymentów zostanie pogrzebanych, ileż mórz się rozleje w ciągu godziny, gdy ziemia dozna naraz 8 milionów wstrząsów!

Inne katastrofy przewalają się w atmosferze. Tajfun z r. 1737, szalejący nad Gangesem, wytraca 300.000 ludzi, trąba morską na brzegach Indji pochłania w r. 1864 40.000. Na Formozie w 1911 r. wichura porwala 26.000 domów, orkan w jednym tylko porcie chińskim pozbawia życia w r. 1922 — 50.000 osób. Coraz straszliwsze wydarzenia rozgrywają się na naszym filmie, zapożyczonym z rzeczywistości. Gną ją jeźdźcy apokalipsy: zaraza, wojna, głód i mór.

Od północnych stoków Himalajów galopuje siny rumak dzumy, pędzi w VI stuleciu przez całą Europę, morduje, zabija wkoło by powrócił znów w XIV wieku; wyludnia Grenlandję, dusi 25 milionów bezbronnych ludzi, by w latach 1910—11 przejść, jak wichur niszczący, wzduż toru syberyjskiej i chińskiej kolei; cholera, potworne żniwo śmiertelności zbiera w Europie w latach 1668 — 71, potem od 1817 — 38 epidemia grypy wyciąga chude palce z Turkestanu w 1899 r., by po wojnie 3 razy przejść przez całą Europę i w ciągu jednego jednego tyłu o 1918 r. zagać 6 milionów ofiar! Oglądamy dzieło złotego gorączki: 60 tys. hiszpanów ginie na nią w Barcelonie w r. 1812, a z tysiąca robotników, pracujących przy budowie kanału panamskiego, skośła 240. Tradycję szczyty się w Azji południowej, w Afryce, w środkowej Ameryce i na wyspach Oceanu Spokojnego; w r. 1874 60.000 mieszkańców archipelagu Fidżi ginie od bpsy.

2.000 lat, coż za straszliwe cmentarzysko. Widzimy śmierć i zatrąbę przeszło 60 pokoleń. Śmierć w 175 (jak wyliczono) różnych odmianach. Mija nas wielki pochód duchów, złożony z ludzi, należących do 30 ras. Całe szczepy giną, narody wymierają. Już w 50 lat po odkryciu Ameryki wytrzebiona jest ludność wysp Antylskich, w XVII wieku wymierają ostatni promieszkawcy mitych Antyliów, ludożercy, zbierający jako trofea ludzkie czaszki na cześci Nowej Gwinei, należące do Holandji, wzajemnie się wyrzynają. Melanezyjczycy dziesiątkowani są przez bronchit, plemię Baszkirów ulega zalewowi rosyjskiemu chłopów, w r. 1865 umiera ostatni Tasmanijczyk, podobny los grozi wkrótce plemieniu Ona w Ziemi Ognistej, Ajnoom w Azji, Buszmenom w lasach dziczych Afryki.

Furia wojny szaleje na naszym filmie. W każdej epoce zbiera nieprzebrane ofiary: od rzymskich legionów, wygubionych podstępem w puszcach germańskich, aż po 12 milionów zmarłych w wielkiej wojnie, od najazdów hunnów aż do wojny w Marokku, od walki o wolność szkotów po wojnę rosyjsko-japońską, od zdobycia Meksyku przez Korteza aż do chińskiej wojny domowej. 2.000

lat ze stu wojnami. Lecz życie ciągle triumfuje na nowo. 60 generacji zamiera w godzinie historii świata, ale w ostatniej sekundzie tej godziny 1.700 milionów ludzi, mieszkańców dzisiejszych ziem upomina się o prawo istnienia...

Widzimy bezustanny rozwój ludzkości od pierwszego ognia, wykrzesanego z krzemienia aż do anten radiostacji, od lepianki poprzez dom zabudowane miasto aż do naszych miejskich olbrzymów. Znałe jest porównanie wybitnego

uczonego Haeckla: jeśli stawiamy się zleżni od początków mgławicy planetarnej aż do dzisiejszej zamknięty w okres 24 godzin, wtedy pojawienie się człowieka nastąpi na 55 sekund przed północą. Cóż pozostaje? 55 sekund historii ludzkości. Lecz nikt nie zdoła opisać ich; czyż tedy nasza wiedza sięga poza „sekundę”? — A jednak ujrzelśmy w skrócie znaną nam historię świata: — rzeczy nie do ogarnięcia stały się w tej jednej sekundzie, sekundzie wieczności!

Nieszczęśni skazani okrucieństw Hiszpanów. Newolnicy uwodziestego wieku.

Pisma amerykańskie doniosły niedawno, iż w Boliwii wybuchło powstanie czerwonoskórych Indian, zwrócone przeciw białym ludziom.

Rozruchy te miały lokalny charakter i szybko je stłumiono, nie obeszło się jednak bez przelewu krwi i okrutnych aktów teroru.

Dziwnem wydaje się, iż może jeszcze dotąd istnieć na świecie ustrój społeczny, oparty na niewolnictwie i pańszczyźnie. Tak jednak jest w wielkiej republice południowo-amerykańskiej — w Boliwii, gdzie odwieczni jej mieszkańcy są uważani za własność właścicieli ziemskich.

Jeśli sprzedaje się ziemię, nie mierzą jej na hektary lub morgi, lecz oceniamy według ilości rodzin czerwonoskórych Indian na niej zamieszkałych.

Osadnik bowiem pracuje dla swego pana 3, 4 a czasem nawet 5 dni w tygodniu i nie tylko on sam obowiązany jest do pracy, ale i cała jego rodzina, nie wyłączając nawet dzieci.

Ponieważ nie wszyscy robotnicy

mogą znaleźć zatrudnienie w dobrach pana, przeto właściciel wysyła ich do miast na robotę, a zapłatę bierze do swej kieszeni.

Sypiają oni przed domem swego pana i uważają za wielkie dobrodziejstwo, jeśli dostają odpadki z jego stołu, gdyż są obowiązani żyć się własnym kosztem. Małe ich gospodarstwa, i cho uprawiane, wydają mały plon i bardzo często zagląda do domów Indian, głód i niedza.

Właściciele posiadają nad niewolnikami prawo sądów, często więc dzieją się nadużycia, a kara ciłosty jest na porządku dziennym.

Szczególnie przykrymi dla czerwonoskórych są rzadcy i ekonomi, rekrutujący się z ludzi białych lub mieszane, złych i brutalnych.

Nic więc dziwnego, iż krzywdzeni i maltretowani niewolnicy zrywają się do buntów zwłaszcza, iż żyje wśród nich tradycja dawnej wolności i świetności Inkasów, których wycięli hiszpanie.

Samoczynny dzwonek

a'alarmowy na okręcie.

Nowe przepisy angielskie o wyposażeniu okrętów w stacje radiotelegraficzne „przewidują umieszczenie specjalnych odbiorników alarmowych. Na sygnał ratunkowy, wysyłany z okrętu, wołającego o pomoc, odzywa się w odbiorniku radiostacji okrętu, znajdującego się w sąsiedztwie, dzwonek alarmowy, wzywający oficera okrętowego, posiadającego wykształcenie radiotelegraficzne, do aparatu przy którym nema stałej obsługi.

Nowy ten aparat, odpowiadający wszelkim wymogom niezawodności, został dokładnie przekonstruowany przez Marconiego w porozumieniu z admirałcją angielską.

Sygnał ratunkowy składa się z 12 podobie następujących wołań, z których każde trwa 4 sekundy; przerwy między wołaniami wynoszą po jednej sekundzie. Aparat odbiorczy, otrzymujący sygnał, — według danych angielskich — ma już alarmować po trzecim wołaniu. Jeżeli okręt, znajdujący się w potrzebie pomocy, zdołałściągnąć na siebie uwagi okrętów, znajdujących się w jego sąsiedztwie, za pomocą sygnałów ratunkowych, wtedy dopiero podaje on meldunek właściwy o niebezpieczeństwie jakiego mu grozi.

W związku z powyższym wynalazkiem najnowsze przepisy angielskie przewidują zmniejszenie personelu radiotelegraficznego na większych okrętach, a na okrętach średnich i małych skasowanie radiostacji. W ten sposób nowy wynalazek umożliwia przyjmowanie sygnałów ratunkowych i reagowanie na nie wszystkim okrętom, które dotąd nie posiadały stałej obsługi przy radiostacji a obecnie są wyposażone w odbiorniki alarmowe.

Obecnie kierownictwo marynarki angielskiej wyposaża 200 okrętów w nowe aparaty, zaś w myśl powyższych przepisów, okręty pewnych kategorii muszą w ciągu jednego roku być zaopatrzone w odbiorniki nowego typu.

TEATR MIEJSKI.

„Kredowe koło” dane będzie w niedzielę o godz. 4 po poł. po cenach popularnych.

„Wyzwolenie” powtórzone będzie dziś po raz ostatni z występem Juliusza Osterwy o godz. 8.30 wieczorem.

W poniedziałek „Wyzwolenie” dla związków robotniczych o 7.30.

„Peer Gynt” grany będzie po raz 14-ty we wtorek o godz. 8.30 po cenach popularnych.

W próbach pod kierunkiem reż. K. Tatarkiewiczza komedia Tristana Bernarda „Kawiaranka” z Kaz. Szubertem w poplsowej roli kelniera z „Kawiaranki”.

TEATR KAMERALNY.

Dziś o godz. 5 po południu po raz ostatni na scenie teatru kameralnego wystąpi Karol Adwentowicz w „Kreutzerowskiej sonacie”.

Ceny znieszone od 1 zł. do 6-ciu.

Codziennie o godz. 9 wieczorem ncieśna krotchwilu Zygmunta Kaweckiego „Fura słomy” z Morska, Relewicz-Zienbińska, Krotkem i Złotem w rolach głównych.

TEATR POPULARNY.

W tradycyjną noc sylwestrową, kiedy cały świat i wszelki stwór radością żegna stary, a wita Nowy Rok, urządzają artyści teatru popularnego po raz pierwszy w bieżącym roku dla swych bywalców i sympatyków „Wesołą noc sylwestrową”, na którą złożą się dwa wielkie przedstawienia: pierwsze od godz. 11.59, drugie od godz. 1.57 w nocy. Spodziewać się należy, że ten pierwszy Sylwester artystów teatru popularnego ściągnie tłumy publiczności, chcące godnie i z pełnym zadowoleniem spędzić tę jedyną w roku noc szalu i wesela. Kasa teatru rozpoczęła już sprzedaż biletów. Wstęp wolny — jedynie za okazaniem biletu kupionego wcześniej!

TEATR W SALI GEYERA.

Artyści teatru popularnego urządzają w dniu 31 grudnia o godz. 11.59 w nocy dla wszystkich sympatyków teatru w sali Geyera „Wesołą noc sylwestrową” o bardzo bogatym i urozmaiconym programie, który wprowadzi widzów w karawawowy humor, wesele i radość. Kto więc godnie chce rozpocząć Nowy Rok i w weselu przepędzić nadchodzących 12 miesięcy niech spieszy do teatru w sali Geyera, a błogosławieństwo Sylwestra spadnie na niego. Kasa teatru rozpoczęła już sprzedaż biletów.

PODWIECZOREK U HANDLOWCÓW.

Dziś, w niedzielę, dnia 18 grudnia r. b. o godzinie 5 po poł. odbędzie się w związku zawodowym pracowników handlu i biurowych (Al. Kosciuszki 21), zwykły podwieczorek klubowy dla członków i wprowadzonych gości. Do tańca przygrywać będzie jazz-band.

CZYTAJCIE

„EXPRESS WIECZORNY”

CASINO

Artyfilm burliwych przeżyć wśród zabawy szalu i szampańskich uniesień w wielkiego świata

W PŁOMIENIU ŻYCIA (Orient Express).

Rolę światowej damy, czerpiącej hojnie z krynicy życia gra uroczą, nieporównaną, pełną czaru

LIL DAGOVER.

„Przez małą stacyjkę pędzi w bezkresy —

„ORIENT EXPRESS”

„Ku dalekim, nieznanym rozkoszom unosi myśl —

„ORIENT EXPRESS”

„Jak rajski, sen o szczęściu, miłości i cudach podróżny jest

„ORIENT EXPRESS”

„Los uśmiecha się raz w życiu, raz jeden zatrzymuje się

„ORIENT EXPRESS”

„Czas, pryska nadchodzi, dzień powszedni i leci w dal

„ORIENT EXPRESS”

Orkiestry symfoniczna pod kierun. p. LEONA KANTORA.

Od 1.30 do 3 cena wszyst- 50 gr. i 1 zł.
kich miejsc:

Bilans dorobku sportowego.

Młodym klubom footballowym grozi katastrofa materialna. — „Jałowy” sezon minął bez echa.

Lódź, 18 grudnia.

W pierwszym naszym „bilansie dorobku sportowego” zajmowaliśmy się wyłącznie pracą trzech najpoważniejszych towarzystw sportowych na gruncie łódzkim: Ł.K.S.-u, Turystów i Ł.F.S.G.

Na początku roku bieżącego, gdy z wielkimi trudami organizowane w Łodzi nowe władze piłkarskie t. zw. Lige, kluby młode znalazły się w rozterce.

Z jednej strony, starym władzom footballowym groziła ruina materialna. Kluby, znajdujące się w okropnych warunkach finansowych z radością przyjęły propozycję zreformowania władz piłkarskich i bez dwóch słów przystąpiły do nowej instytucji w przeświadczeniu, że sytuacja zmieni się dla towarzystw na korzyść.

Spodziewaliśmy się i my bardzo wiele, zwłaszcza po rozgrywkach o mistrzostwo lokalne. I jakże srodze się zawiedliśmy!

Dziś po zakończeniu sezonu z naszych nadziei pozostały jeno stargane strzępy!

Okres przed rozstrzygnięciem rozgrywek o mistrzostwo przeszedł zupełnie bez echa.

Przypisywano tę martwość sezonu brakom przygotowania drużyn, ciesząc się nadzieją, że nowy system rozgrywek ligowych o mistrzostwo lokalne, wleśnie na nasze boiska i w szeregi młodocianych klubów, które promowane zostały do wyższych klas, nowy zapas do gry, na widownię zaś więcej zainteresowania życiem sportowym.

Cóż się jednak okazało? W miarę zainteresowania sfer sportowych rozgrywkami o mistrzostwo Polski, malała frekwencja na zawodach lokalnych, na których panowały zawsze pustki i monotonia.

I nic dziwnego, że nie wysłano się w b. r. na odgadywanie kto zwycięży, lub zajmie pierwsze, drugie lub ostatnie miejsce.

Umysł sportowców absorbowane były wyłącznie rozgrywkami ekstraklasy tak, że nolens volens wszystkie inne imprezy schodziły na plan drugi.

Wobec takiego stanu rzeczy zarówno kierownictwa jak i gracze wpadali w stan apatii, a w kasie klubowej panowały i panują do dziś dnia przeraźliwe pustki.

Nawet znana ze swej przedsiębiorczości Hakoah nie wykazała w b. r. tyle energii co w roku ubiegłym, chociaż była ona najruchliwszym zespołem footballowym w swojej grupie.

Reszta klubów jak G. M. S. i Sifa, poza rozgrywkami o mistrzostwo, nie

dawała o sobie znaku życia. Dopiero spotkania o puchar „Expressu” ożywiły nieco tę ogólną martwość i sprawiły, że sezon nie skończył się w Łodzi o cały miesiąc wcześniej.

Z klubów prowincjonalnych nie miała żywotność wykazać Sokół zgierski, natomiast tak renomowane kluby jak P. T. C. albo Burza dawały o sobie bardzo rzadko znaki życia. Z konieczności więc jak już zanaczyliśmy rozgrywano spotkania mistrzowskie, które również w większości wypadkach przynosiły klubom deficyty.

Znacznie gorzej przedstawiała się sytuacja w lidze II-ej (dawniejsza klasa C.)

W Łodzi zawody mistrzowskie odbywały się jeszcze normalnie, chociaż i tu boska świeciły zawsze przeraźliwymi pustkami.

Dopiero pod koniec sezonu w rozgrywkach finałowych nieco się ożywiło w tej klasie, a prym wodziły drużyny Orkanu i Pogon, które to kluby, jako wyrażnie dzielnicowe posiadały już swoją publiczność.

Natomiast w rozpaczowej sytuacji znalazły się takie kluby jak Szturm, Samson, albo Kadma, które od początku do końca sezonu borykać się musiały z przeszkodami natury finansowej.

To co się jednak czuło na boiskach prowincjonalnych zstruśuje najlepiej fatalny stan klubów C klasowych. W Zgierzu swego czasu bardzo ruchliwa drużyna Makkabi, nawet do spotkań mistrzowskich nie występowała, pokuszając się w ciągu sezonu zaledwie kilka razy na zeloną murawie.

Zdarzały się wypadki, że mecze reklamowane sprawozdano nawet siedzącemu z Łodzi, a mimo to zawody nie odbywały się ponieważ jedna z drużyn nie posiadała pieniędzy na przyjazd.

W niektórych wypadkach sędzia zmuszony był zrezygnować ze wzrostu kosztów podróży, bo i tę minimalną sumę trzeba było zebrać między znajdującymi się na boisku członkami.

I czy taki sezon sportowy mógł przynieść jakiś pożytek? — Nie!

Jeszcze żaden rok kalendarzowy nie został zamknięty dla klubów, wyłączając naturalnie Turystów i Ł.K.S., w tak dużym deficycie kasowym jak w r. 1927.

Dorobek więc sezonu sportowego 1927 r., piłka nożna zamyka zadłużeniem po uszy wszystkich niemal klubów młodszych, nie wyłączając i tych, które pozostały wierne P.Z.P.N.-owi.

Niechże więc kompetentne czynniki znajdą w okresie zimowym jakiś wyświeście, które umożliwiłoby klubom egzystencję w najbliższej przyszłości.

Stef.

Najsińniejsi sportowcy świata. Eugeniusz Tunney i Karol Rigoulot.

Dwa nazwiska wymienione w tytule należą do sportowców, którym nikt chyba kwestionować nie może przydomku najsilniejszych ludzi na kul ziemskiej. Król pięściarzy amerykański Tunney i mistrz atletów, francuz Rigoulot — to bodaj dwie najbardziej charakterystyczne postacie, jakie wydała nowożytna era sportu i wychowania fizycznego.

W ślad za jednym i drugim idzie od lat paru zwycięstwo, względnie padają rekordy, na nich też zwrócone są oczy milionów wielbicieli.

Eugeniusz (Gene) Tunney, młody, bo 29-letni król pięściarzy świata, wybija się korzystnie z pośród licznych grona swych słynnych kolegów „po fachu” zarówno zaletami intelektualnymi, jak i wyglądem zewnętrznym. Wzrostem wprawdzie nie dorównywa wielu słynnym bokserom i ustępuje np. takiemu Dempseyowi co do rozpiętości ramion, lecz właśnie te cechy normalnej, harmonijnej budowy ciała czynią go niezwykle sympatyczną postacią sportowca.

Jako rezerwowy oficer marynarki amerykańskiej Tunney posiada wyższe wykształcenie, które nie pozostało oczywiście bez wpływu na jego triumfy na ringu. Choć to się wydaje paradoksem, fakty świadczą, że potężna siła nie decyduje w nowożytnym boksie o zwycięstwie. Inteligencja pięściarza stanowi co najmniej tak samo ważki autut w zastosowaniu do treningu jak podczas walki.

Dzisiaj właśnie opinia znawców zgodziła się na to, że Tunney jest owym idealnym mistrzem pięści, który łączy w sobie zarówno zalety umysłu, jak i świetne warunki czysto fizyczne. Dzięki skojarzeniu tych czynników zdołał on osiągnąć zwycięstwo nad największym w rtmie techniki boksu — Carpanterem, bijąc również Gibbonsa, jedynego boksera, który oparł się Dempseyowi. Słowem zwyciężał, gdyż mógł dzięki swej wszechstronności zawsze zastosować te taktykę i repertuar walki, jakie musiał w końcu zwyciężyć najgroźniejszych przeciwników.

Dwukrotna porażka, zadana rok po roku, w ten sam sposób uważanemu za niepokonanego Tiger Jackowi, potwierdza w zupełności powyższą charakterystykę nowego króla pięści.

Również dowodem jego nieprzeciętnej inteligencji jest fakt, że Tunney, rozumiejąc szkodliwość „bezczywności”, szuka obecnie sam przeciwników, miast oczekiwać znów rok na wynik rozmaitych walk eliminacyjnych. Ta abstynencja od walk zgubiła bodaj Dempseya; błędu tego następcę jego nie chce popełnić.

Zapoznajmy się teraz z osobą mistrza ciężkiej atletyki — francuza Rigoulota. Już jako 15-letni młodzieniec „Karolek”, zdradzał niezwykłą sprężystość mięśni, co pchnęło go ku lekkiej atletyce. Szeroki dobrych wyników, kwalifikujących Rigoulota na wielobojowca pierwszej klasy, nie powstrzymało wszakże chłopca od „zarazy” piłkarskiej. Tu sukcesy osiadał on jeszcze większe, gdyż w krótkim czasie 3-krotnie przywdziewał koszulkę reprezentacji Francji.

Na krótko przed Olimpiadą Paryską Rigoulot poświęca się wyłącznie ciężkiej atletyce, zdobywając w niej sławę światową i dziesięć rekordów niepokonanych do dnia dzisiejszego. Obecnie jest on zawodowcem i czas od czasu daje znać o sobie, śrubując coraz to wyższe, niedoścignione zdawałoby się już, wyniki w dźwiganiu ciężarów.

Dwudziestoczworoletni ten francuz jest żywym zaprzeczeniem tego, co normalnie zwykliśmy wyobrażać sobie pod określeniem — „ciężki atleta”. Postać jego niezwykle barczysta i potężna, wprawdzie zgóry znamionuje siłę niespożywaną, lecz również harmonia budowy ciała, jak i proporcja wyrobienia mięśni daleko odbiega od zwykłych cech brylowatych figur innych mistrzów atletyki.

Wszechstronność Rigoulota w tej dziedzinie jest olbrzymia. Zaledwie w paru konkurencjach indywidualnych prześcigał go czasem Albin i Cadm, natomiast w wielobojach nie został on nigdy pokonany. — Atletą ten, ważący 100 kg., pobili ostatnio własny rekord światowy rwania ciężaru lewą ręką z 90 i pół kg. na 98 i pół kg. Dla porównania notujemy, że rekord polski rwania oburącz wynosi 85 kg.! A wszak Rigoulot dopiero co zakończył kurację naderwanego mięśnia...

M. S.

Ulgi kolejowe dla narciarzy.

Ministerstwo Komunikacji przyznało ulgę powyższych korzystać mogą tylko narciarze, odbywający podróż narciarską w celach wyłącznie turystycznych, gdyż wykrycie jakiegokolwiek nadużycia spowodować może cofnięcie ulgi całemu zarządowi.

Hasło olimpijskie.

Igrzyska 9-ej Olimpiady bezkrwawe zmagania się przedstawicieli tężyzny fizycznej narodów całego świata, odbędą się już w roku 1928 w St. Moritz i Amsterdamie.

Polska na zawodach tych nie tylko musi być obecna, lecz i zająć miejsce odpowiadające jej stanowi i znaczeniu w światowym i odwiecznej kulturze.

Obowiązkiem rzeszy sportowej jest dać wszystko ze siebie, aby przez wzmożoną pracę i poświęcenie wywalczyć zaszczytne miejsce barwom polskim.

Obowiązkiem społeczeństwa w imię wielkości Polski, jest usłowanie te moralnie i materialnie poprzeć.

Polski Komitet Olimpijski.

Kronika zagraniczna.

Sześciodniowe zawody kolarskie w Nowym Jorku wygrała niespodziewanie ara Winter—Spencer bijąc tak chętnie zwolników jak Mac Namara — Giorgetti i wielu innych. Przejechał ponad 300 km., czego europejscy sześciolnicy dawno nie osiągnęli.

Dwukrotny zwycięzca na Olimpiadzie zimowej w Antwerpi (1920 r.) i w Chamonix (1924 r.) mistrz świata w jeździe figurowej na łyżwach norweg Grafstrom rozpoczął już wytężony trening, przygotowując się do zawodów olimpijskich w St. Moritz.

Jak olbrzymi jest autorytet norwiegów w narciarstwie dowodzi fakt, że na Olimpiadę w St. Moritz trenuje francuski w Chamonix norweg Petersen włoski — norweg Lieslegard, jugosłowiański — norweg Th. Hansen, polski — norweg Bong Samson.

Cochet, trzecia rakieta świata jest również doskonałym graczem w hokej ziemny. Jako kapitan zespołu rodzinnego miasta Lyonu, brał on udział w meczu przeciw Paryżowi, zakończonym sukcesem prowincji 3:2.

Inowacja w warszawskim kol. sędzów.

Krótkowzroczni sędziowie będą wykluczeni z kolegium

Warszawskie Kolegium Sędziów piłkarskich zamierza przeformować w najbliższym czasie projekt o wyeliminowaniu, ze swego grona tych członków, którzy mając mniej lub więcej krótki wzrok, często popełniają cały szereg błędów

podczas prowadzenia meczów. Akcja Kol. Sędziów w Warszawie winna spotkać się z jaknajwiększym uznaniem, gdyż często zdarza się, że sędzia krótkowidz, mimo dobrych chęci krzywdzi drużyny.

Międzynarodowy Zw'azek Pływacki a Olimpiada

Ostatnie posiedzenie zarządu Międzynarodowego Zw. Pływ. (Fina) poświęcało w cały szereg pierwszorzędnych znaczących uchwał. Między innymi na wniosek delegata Francji postanowiono na Olimpiadzie amsterdamskiej ułożyć program w ten sposób, by przed południem odbywały się mistrzostwa w skokach, po południu zaś inne konkurencje pływackie.

Równocześnie w stanowczy sposób wypowiedział się Związek w sprawie dopilnowania „amatorstwa” pływackiego na Olimpiadzie. W tym celu utworzony został specjalny komitet, zadaniem którego będzie ściśle kontrolowanie uczestników Olimpiady. Kwestia udziału w Europie zawodów maratońskich spotkała się z ostrym sprzeciwem prawie całego prezydium, nie mogącemu się pogodzić z tem, by zawody sportowe urządzone były przez jednostki, chcące osiągnąć z tej imprezy zyski. Na zakończenie posiedzenia przyjęto do wiadomości rezygnację p. Bergwala ze stanowiska prezesa Związku.

SPLENDID

Dzisiaj powtórzenie premiery

Dzisiaj powtórzenie premiery

Wspaniały, pełen olśniewających pomysłów film pod tyt.

„MIASTO TYSIĄCA UCIECH”

na tle naturalnych dekoracji nowoczesnego Lunaparku zainscenizowano wspaniałą, pełną olśniewających efektów akcją, obfitującą w szereg doskonałych, oryginalnie przeprowadzonych pomysłów reżyserskich.

Posagowy

W rolach głównych znakomici artyści:

Uroczą

Paweł Richter, Claire Romer

Oszałamiający przepych wystawy! — Film o niebywałym nakładzie środków technicznych i dekoracyjnych! — Genjalna inwencja realizatora! — Sensacyjne i niebawale oryginalne podłoże! — Najnowocześniejszy Lunapark! — Niewidziane rozrywki wielkomięskie!

Od godz. 1.30 do godz. 3 ^{cena} wszystkich miejsc 50 groszy i 1 złoty

KINO - TEATR „IMPERJAL”

Dzisiaj i dni następnych!

„TANCERKA z SEVILLI”

W roli tytułowej: **Priscilla Dean.**ego wspaniałego dramatu
w 8 aktach
z życia toreadorówPoczątek seansów o g. 2, 4, 6, 8 i 10 w.
W soboty, niedziele i święta
o godz. 12, 2, 4, 6, 8 i 10 wiecz.SALA ORZANA
ORKESTRA POWIĘKSZONA.

Ceny miejsc: do godz. 5 po poł. 50 gr. 60 gr. 75 gr. od godz. 5 po poł. 75 gr. 1 — 1 zł. 1,50

Już wkrótce!

DOLORES DEL RIO
i
ROD LA ROCQUE

para fenomenalnych artystów otwiera postacie

KATJUSZY MASŁOWEJ
i
KSIĘCIA NIECHLUDOWAw gigantycznym arcyfilmie według niemieckiego
dzieła Iwa hr. Tolstoja p. l.

ZMARTWYCH WSTANIE

KINO-TEATR

Mimoza

Kilińskiego 178.

Od wtorku dnia 13 grudnia do dnia 20

Niezwłocznie uroczysta premiery.

Miłość Apaszkii

Dramat sensacyjno-erotyczny w 8 aktach

z życia apaszków paryskich.

W roli czoł. Joan Crawford i Charles Ray

Nad program: Arcywesela farsa w 2 aktach.

Ceny miejsc w dniu powszednim:

Łoże 80 gr. I - 60 gr. II - 40 gr. III - 30 gr.

Ceny miejsc w soboty, niedziele i święta:

Łoże - 1 zł. I 80 gr. II - 50 gr. III - 40 gr.

Lekarz - dentysta

F. Horowicz

przyjmuje w lecz-

nicy przy ul. Piotrkowskiej 294

odwiedzanie od godz.

2-7 wiecz.

LECZNICA

lekarzy specjalistów gabinetu denty
stycznego przy Głównym Ryнку
Piotrkowska 294, tel. 22 89
przy przystanku tramwajowym (nabiałnicki)
przyjmuje chorych w chorobach wszelkich
specjalności od g. 10 rano do 6-ty
po poł. Szczególnie: ogólna analiza (mo-
żna krew, mocz, stwardnienie etc.) operacje
opatunkami.

Porada 3 złote

Wizyty na miejscu
Zahębi i operacje od umowy. Kaniela
świetna. Naświetlania lampą kwarcową
Roentgen. Elektryzacja. Zęby
sztuczne, korony złote, platynowe
i misty.

W niedziele i święta do godz. 2 po poł.

NAJNOWSZYHC

Salonowych i baletowych tańców

udział wprawdzie art. baletnic

B. Libowicz, Łódź

ul. Steniewicza 15, fr. I sze piętro

Przyjmuje codziennie od 11 rano do 10w

CHOROBY WĄTROBY

I PRZEMIANY MATERII

KAMIEŃ ŻÓŁCIOWY

LECZY

CHOLEKINAZA**H. NIEMOJEWSKIEGO**

WARSZAWA ANO WYŚWIAT 5 tel. 504-96

Zgłaszanie w aptekach i składach aptecz.

Ci, którzy nie tańczą

mogą się nauczyć w najkrótszym
czasie na nowszych tańcach wy-
łącznie u **Sz. Rybowskiego**
w prywatnym mieszkaniu przy
ulicy Kilińskiego 165,
prawa oficyna. 18

Napisz do mnie!!

Światowej sławy psych. - grafolog
Szyller - Szkolnik, redaktor pisma
„Świt” opowie Ci kim jesteś, kim
być możesz? Nadeślij charakter pi-
sma swój lub zainteresowanej oso-
by zakomunikuj imię, rok, miesiąc
urodzenia kawaler, żonaty, wdowiec
ilość osób najbliższej rodziny. Otrzy-
masz szczegółową analizę charakteru
określenie zalet i wad zdolności, prze-
znaczenie i tak również horoskop słynnego me-
dium Hille Ewigu. Wszystkie czytelnikom
„EXPRESSU WIECZOR” analizę wysyła się na
otrzymaniu tylko 2 złotych (zamiast zł 5). Na
przewłkę załączyc znaczki pocztowe. Osobi-
ście przyjmuję 12-7 Protokół odezwę po-
dziękowania nawiązańszych osób stolicy.
Warszawa. Psycho-grafolog Szyller-Szkolnik.
Redakcja „Świt”. Nowowiejska 32 m. 6. róg
Marszałkowskiej.P. S. Niniejsze ogłoszenie wyłącza i za-
czyść do listuWażne
dla pańienek
miesięczne kursy
wieczorne wio-
zywa, modelowa-
nia i pasowania
koferzy się 5 h m
Zapis dla nowych
kandydatek do na-
uki biega odhwa-
ty się od 5,17 do
5,18 r. po 15 zł.
miesięcznie tylko
dla niezamężnych.
F. Grynblat Ze-
miskiem 9 m 23

Doktor

P. Klinger

Piotrkowska 51 II p. fr.

Choroby wene-
ryczne, skórne
i włosów

Przyjmuje od 9-12

5-8.

Panie od 4-5

Wniedziele i świę-
to od 10-12Okozyne doszpe-
dani, krutki for-
tepan Wiadomości
Nawet 57 Guczyń-
ska, 18potrzebni chłopcy
do praktyki stu-
darskiej Kilińskiego
13.

Dr. med.

S. Lewkowicz Chor. skórne we-
deryne nie płatowe

Konstantynowska 12.

Tel. 55-52

Przyjmuje od 9-1

od 6-8. Dla pań

d. 4-5.

Dla niezamężnych

Lek - Dentysta

**B. Markus-
Nusbaumowa**

przyjmuje w godz.

4-7. Piotrkow-
ska 51. tel. 21 32

GRAND-KINO

Początek seansów o godz. 4 po poł.
w soboty, niedziele i święta o g. 1 pp.Ceny miejsc na pierwszy seans
od 50 groszy.

Orkiestra pod dyr. p. R. KANTORA.

Prenumerata

W Łodzi zł. 4.00 miesięcznie. — Zamiejscowa 5 zł.

miesięcznie. — Zagranica 7 złotych miesięcznie.

Odnoszenie do domów 10 groszy.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49.

Telefony redakcji 27-24, 36-43, 36-44

Telefon administracji 22-14

Dzisiaj powtórzenie wielkiej premiery!! z niezapomnianym czarodziejem ekranu

Rudolfem Valentinow największym jego
ostatnim arcydziele

„SYN SZEIKA”

z uroczą ego
— partnerką —**VILMA BANKY**

DLA MŁODZIEŻY DOZWOLONE.

Uwaga: każda z nich nabywa ca. bilet

otrzymuje bezpłatnie fotografię Rudolfa Valentino

Ogłoszenia:

ZWYCZAJNE: 8 gr. za wiersz milimetrów (na stronie 10 szpalt).

40 groszy za wiersz milimetrów (na stronie 4 szpalt). Zarezerwowane i zastrzeżone

tekście 10 zł. Zamiejscowe o 50 proc. Zagr. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk

ogłoszeń administ. nie odpowiada. Drobnie 10 gr. Poszuk pracy 5 gr. Najm. 50 gr.

Ogłoszenia kolorowe (minimalna wielkość czwartej strony) 100 procent drożej